

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Наукова бібліотека**

**НАУКОВА БІБЛІОТЕКА В
ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

*(Збірник матеріалів
VIII-ї науково-практичної конференції
28 серпня 2014 р.)*

Рівне 2014

УДК 027.7(477.81)
Н 34
ББК 78.34(4Укр)

Наукова бібліотека в інформаційно-освітньому просторі Рівненського державного гуманітарного університету : зб. матеріалів VIII-ї наук.-практ. конф., 28 серпня 2014 р. / уклад.: С. Н. Грипич, Г. П. Семенюк. – Рівне : РДГУ, 2014. – 80 с.

Відповідальний за випуск:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Укладачі:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Г. П. Семенюк – заступник
директора з наукової роботи
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

До збірника увійшли матеріали конференції, в яких висвітлюється комплекс робіт, пов'язаних з актуальними завданнями наукової бібліотеки РДГУ та її інформаційно-аналітичних структур у системі навчально-освітніх, наукових комунікацій університету.

Видання адресоване широкому колу фахівців, які працюють у сфері бібліотекознавства, бібліографії, інформаційних бібліотечних технологій, а також студентам – майбутнім бібліотечним працівникам.

Ухвалено методичною радою
наукової бібліотеки РДГУ
Протокол № 8
від 18.09.2014 р.

©Наукова бібліотека РДГУ
Рівне, вул. Остафова, 31
33028
www.library.rshu.edu.ua
library.rshu@gmail.com

УДК 027.7:[025.5:004]

І. А. ГАВРИЛЮК

зав. сектором
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету

ВІРТУАЛЬНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ У СФЕРІ БІБЛОТЕЧНОГО СЕРВІСУ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛОТЕКИ

***Резюме.** В статті аналізується робота зі створення та інформаційного наповнення web-сайту наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету з метою забезпечення науково-освітніх запитів користувачів.*

***Ключові слова:** web-сайт наукової бібліотеки, інформаційний навігатор, інформаційний центр, віртуальне довідково-бібліографічне обслуговування.*

Впровадження нових інформаційних технологій у сфері бібліотечної роботи докорінно змінює діяльність бібліотек, що ґрунтується на впровадженні послуг нового рівня. Своєчасне інформування, ефективність задоволення потреб користувачів, престиж бібліотек, їх рекламу сьогодні забезпечують web-сайти, які дозволяють розширити та урізноманітнити спектр бібліотечно-інформаційного сервісу.

Особливе місце з удосконалення інформаційного забезпечення в рамках електронної бібліотеки займає діяльність, спрямована на підтримку віртуального спілкування університетської бібліотеки та її користувачів. Ще в 2002 р. наша бібліотека створила власну сторінку на загальноуніверситетському сайті, де є загальна інформація про бібліотеку: її історію, структуру, правила користування тощо. Там же ми вміщуємо і перелік бібліографічних, біобібліографічних посібників і покажчиків, які щороку видає наукова бібліотека РДГУ, але університетська бібліотека не полишала думки про створення власного web-сайту. Розв'язавши необхідні технічні питання для реалізації цього

здуму, ми вирішили залучити студентів факультету математики та інформатики РДГУ до створення нашого сайту. Адже як інформаційний портал бібліотека університету стала б значно ближчою до користувачів, перетворилася на зібрання відкритих інформаційних ресурсів, які б систематично поповнювалися.

Але незабаром бібліотека активно приступила до реалізації і інших завдань, спрямованих на подальше покращення задоволення науково-освітніх запитів своїх користувачів. В першу чергу це стосувалося діяльності бібліотеки як інформаційних центрів: психолого-педагогічної інформації; молодого дослідника; правової інформації. Значна частина їх інформаційного забезпечення припадає саме на Інтернет-ресурси. Отже web-сайт наукової бібліотеки потребував значного розширення контенту та і програма його не була досконалою, вимагала постійної трудомісткої роботи з інформаційного поповнення і удосконалення структури. Та менш ніж за рік його повністю було модернізовано вже виключно силами наукової бібліотеки РДГУ. Особлива заслуга в цій роботі належить працівнику відділу інформаційних технологій та підтримки автоматизованої комп'ютерної системи – зав. сектору Поліщуку Олексію Сергійовичу. Він практично самостійно створив нову програму сайту, його контент та дизайн.

Відповідно до головних цілей і завдань бібліотеки наш сайт складається із таких пунктів головного меню:

- історична довідка містить інформацію про створення бібліотеки та її основні функції;
- структура бібліотеки зображена у вигляді таблиці;
- інформація для читачів (правила користування бібліотекою та ін.);
- ресурси наукової бібліотеки РДГУ (тут розміщений наш електронний каталог та бази даних);
- довідково-пошуковий апарат інформує про карткові каталоги і картотеки, які є в науковій бібліотеці РДГУ;
- культурно-просвітницькі заходи (інформація про події та заходи, які будуть проводитись протягом кварталу всіма структурними підрозділами наукової бібліотеки);
- каталог періодичних видань, які передплачує наукова бібліотека РДГУ;
- каталог періодичних видань, які отримувала наша бібліотека з 1954 р.;
- повнотекстова база даних (користувачі мають можливість знайомитись з повними текстами бібліографічних,

біобібліографічних показників, інформаційно-методичних посібників, створених та виданих науковою бібліотекою РДГУ);

- реферативна база даних пропонує користувачам реферати із збірника наукових праць РДГУ «Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти»;

- інформаційний бібліокур'єр надає інформацію про нові надходження літератури з усіх галузей знань.

Для зручності і швидкого пошуку інформації в Інтернет просторі працівники відділу інформаційних технологій та підтримки автоматизованої комп'ютерної системи у 2011 р. створили інформаційний навігатор. Його мета – формування середовища з Інтернет-ресурсів та створення ефективних навігаційних схем пошуку на допомогу викладачам, студентам та працівникам освітніх установ.

В меню інформаційного навігатора надається необхідна інформація в рамках центрів: психолого-педагогічної інформації, молодого дослідника, центру правової інформації, які діють у науковій бібліотеці РДГУ. Також до послуг користувачів сайту повнотекстова база даних бібліографічних, біобібліографічних показників, посібників, які створені науковою бібліотекою РДГУ («Наукова бібліотека РДГУ на допомогу викладачам та студентам»).

Ми не лише представляємо наш сайт в Інтернет просторі, а й користуємось Інтернет-ресурсом, створюємо Інтернет-навігатори для зручного користування (списки корисних Інтернет-посилань для інформаційних центрів (відповідно до напрямку «Центрів...»), повнотекстові книги, журнали наукові статті, які розміщені для вільного доступу в Інтернеті і не тільки. Так, з листопада 2010 р. наукова бібліотека придбала повнотекстову онлайн бібліотеку видавництва «Центру навчальної літератури» (ЦНЛ), де розміщені навчальні посібники з гуманітарних наук, правових, природничих, технічних наук, економіки та ін.

Також користувачі на нашому сайті мають можливість знайомитись з віртуальними виставками та презентаціями з актуальних питань освіти, виховання та ін. Тематика виставок постійно оновлюється.

Змістовним наповненням сайту займається не лише відділ інформаційних технологій та підтримки автоматизованої комп'ютерної системи, але і спеціально створена робоча група із працівників інших відділів бібліотеки з метою постійного удосконалення сайту, який своїм інформаційним наповненням виконує широкий спектр завдань:

- представлення всіх аспектів бібліотечної діяльності та розмаїття її інформаційних ресурсів;

- сприяння вирішенню завдань інформатизації освітнього та науково-дослідницького процесів;
- забезпечення інтеграції ресурсів наукової бібліотеки РДГУ в єдиний інформаційний простір;
- підвищення інформаційної культури користувачів.

У зв'язку із впровадженням Інтернет-технологій з'являються нові види бібліотечних послуг, серед яких – віртуальне довідково-бібліографічне обслуговування (ДБО) – як одна із ефективних форм обслуговування віддалених користувачів. Наукова бібліотека РДГУ обслуговує віртуального користувача за допомогою електронної пошти. Віртуальні довідки виконуються відповідно до видів запитів: адресні, тематичні, фактографічні, уточнюючі (на уточнення бібліографічних даних документа) та здійснюють пошук інформації в мережі Інтернет [4].

Наукова бібліотека РДГУ вивчає, впроваджує та використовує в практиці роботи бібліотечно-бібліографічні та інформаційні інновації, на основі сучасних комп'ютерних технологій та програм, що дає суттєві позитивні результати з покращення якості наданих послуг користувачам у форматі нових інформаційно-освітніх технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Віртушко А. Діяльність бібліотек у соціальних мережах : проблеми інформаційної безпеки / А. Віртушко // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2013. – Вип. 35. – С. 213–219.
2. Головаха С. Наукова бібліотека в соціальних мережах / С. Головаха // Бібліотечний вісник. – 2013. – № 1. – С. 29–32.
3. Романська С. Й. Віртуальна довідка – як одна з форм обслуговування віддалених користувачів / С. Й. Романська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/21323/1/20-204-212.pdf>
4. Швецова-Водка Г. М. Віртуальна довідка : новий вид інформаційних послуг бібліотеки / Г. М. Швецова-Водка // Бібліотеки Рівненщини : інновації, досвід роботи. – Рівне : Перспектива, 2004. – С. 48–59.

Зміст

1. Гринич С. Н. НАУКОВА БІБЛІОТЕКА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	3
2. Поліщук С. М. ІНФОРМАЦІЙНІ ПОТРЕБИ КОРИСТУВАЧІВ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ДОКУМЕНТНИХ ТА ЕЛЕКТРОННИХ ФОНДІВ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	27
3. Коломісць Н. Б. ДОВІДКОВО-ПОШУКОВИЙ АПАРАТ В БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ: ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ.....	36
4. Ковальчук Л. В. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОГО ТА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСІВ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	41
5. Кушка Л. С. КОРПОРАТИВНІ БІБЛІОТЕЧНІ ПРОЕКТИ: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ.....	49
6. Гаврилюк І. А. ВІРТУАЛЬНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ У СФЕРІ БІБЛІОТЕЧНОГО СЕРВІСУ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ	56
7. Семенюк Г. П. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ – ПРІОРИТЕТ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	60
8. Лешкевич Г. Д. МОНІТОРИНГ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ТА ПОСЛУГ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДЛЯ ЗАДОВОЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ КОРИСТУВАЧІВ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ).....	65
9. Бондар А. П. ОСОБЛИВОСТІ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАВЧАЛЬНОГО ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ПРОЦЕСІВ.....	70
10. Тихончук А. Ю. КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРВІСУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	74

Збірник матеріалів
VIII-ї науково-практичної конференції

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА В ІНФОРМАЦІЙНО- ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Відповідальний за випуск:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Укладачі:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.
Г.П. Семенюк – заст.
директора з наукової роботи
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Технічний редактор:

Л. С. Кушка – провідний
бібліотекар наукової
бібліотеки Рівненського
державного гуманітарного
університету.

Комп'ютерна верстка:

О. О. Себестьянович –
провідний бібліотекар
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Формат 60*84 1/16
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Тираж 100 прим.
Наукова бібліотека РДГУ